

Oluf Skaalum.

Hareskov skoles førstelærer fra 1918 til 1941, Oluf Skaalum, var færing. Født 1881 på Suderø (Suduroy) i bygden Kvalbo (Hvalba), hvor faderen var lærer. Han navngav sine børn efter bostedet Skaalum (Skalar).

Når Oluf Skaalum i efteråret 1918, 37 år gammel, forlod Færøerne og tog til Danmark, skyldtes det en politisk konflikt. Han havde været formand for Sambandspartiets vælgerforening i Thorshavn og redaktør af dets blad ”Dimmalettning”. Som varm tilhænger af Færøernes nære tilknytning til Danmark, kom han under den første verdenskrig 1914-18 i konflikt med ledende selvstyrepolitikere. Han havde et venskabeligt forhold til danske embedsmænd på øerne. Tre af dem med amtmand Svenning Rytter i spidsen søgte i 1918 afsked i protest mod, at kritiske selvstyrefolk efter deres mening fik støtte fra regeringen i København. Skuffet rejste Skaalum med familie til Danmark.

Som skolemand havde Skaalum været fremtrædende på Færøerne. Han var lærer på Mellem- og Realskolen og på Lærerseminariet i Thorshavn. Hans uddannelse fandt sted i Danmark på Askov Højskole, Jonstrup Seminarium og Statens Lærerhøjskole. Det havde givet ham mange bekendtskaber i skolekredse herunder venskab med seminarieførstander Stig Bredstrup på Jonstrup, som

også var sognerådsformand i Værløse fra 1918-20.

Bredstrup gjorde ham opmærksom på førstelærerembedet ved den nye skole i Hareskovby, som var under opførelse. Med lidt støtte fra en anden bekendt, den socialdemokratiske folketingsmand H.P. Hansen, blev dennes partifæller i sognerådet og Bredstrup enige om at indstille ham til stillingen som nummer et. I oktober 1918 kom han sammen med hustruen Cathrine og fire børn, to sønner og to døtre, til Hareskovby og flyttede ind i tjenesteboligen i den nye skole.

Villabyen var endnu i sin vorden. Hans flyttelæs skulle ad Frederikssundsvej over Hjortespring til Hareskovby. Vejene var så dårlige, at det måtte læsses om i mindre vogne undervejs, for at hestene kunne trække det, og kusken måtte spørge om vej. På grund af den spanske syges hærgen måtte den lille 2-klassede landsbyskoles indvielse udsættes et par måneder til den 13. december 1918 af hensyn til smittefaren.

I Hareskovby blev Oluf Skaalum en respekteret mand både som lærer og som indbygger.

Som borger i lokalsamfundet tog han initiativ til oprettelse af et bibliotek i et skolelokale, arrangerede foredrag på skolen og var redaktør af grundejerforeningens blad "Hareskov-Værløse Avis" i nogle år. Han støttede sin hustru Cathrine, der havde arbejde i Overformynderiet, og som medlem af menighedsrådet arbejdede ihærdigt for opførelsen af en kirke. Da den blev færdig i 1929, blev Skaalum kirkesanger (degn). Han havde også offentlige tillidsposter som repræsentant for sygeplejeforeningen og repræsentant for værgerådet.

Som skolemand var han livet igennem optaget af undervisningen på Færøerne, hvortil at udarbejdede undervisningsmateriale til skriftlig færøsk. Religion havde hans særlige interesse. Sammen med en kollega udgav han en dansk bibelhistorie i 3 dele, som blev en håndbog for lærere.

Gamle elever husker ham som en autoritet, der også kunne slå sig løs og lege med børnene på skolens skovture og juletræsfester. Han var ambitiøs også på elevernes vegne. Dem, han syntes skulle i mellemskolen, gav han ekstraundervisning. Og han var med ved optagelsesprøverne hyppigst på Lyngby Statsskole, der lå nærmest.

Skolen voksede hurtigt i hans skoleledertid. Fra 46 ved begyndelsen til 80 i 1925, hvor den var blevet 3-klasset. I 1927 blev den første af de to gamle bygninger på Poppel Allé overført den første skolebygning indviet. En småbørnslærerinde blev ansat og flyttede ind i tjenesteboligen på 1. sal. Væksten fortsatte, skolen blev 4-klasset og i 1935 blev der ansat endnu en lærer, Arne Gade,

som blev gift med Skaalums yngste datter, Gunvar, og som fik en lang karriere ved skolen som 2. lærer, 1. lærer og skoleinspektør til sin afgang i 1981.

Skaalum holdt et årligt forældremøde, hvor skolens aktuelle forhold blev drøftet, forældrene ønskede en 5-klasset skole, så der var direkte adgang til mellemskole. Det fik de i forbindelse med opførelsen i 1934 af en pendant til bygningen fra 1927. Elevtallet var kommet op på 130 og Skaalum kunne realisere en plan om indførelse af fysik, naturhistorie og tegning for de større elever og en udvidelse af timetallet i de eksisterende fag.

Ved indvielsen den 15. juni 1934 mindede Skaalum i sin tale om to sten fra Kristen Kolds barndomshjem i Thisted, som han havde ladet indemure i bygningen, de burde "være lærerpersonalet et memento til at yde deres bedste og lade meget af den ånd, som boede i denne Danmarks største skolemand, komme frem i undervisningen" Stenene havde han hentet under et besøg hos sin ældste søn, Egil, som var amtsfuldmægtig i Thisted.

Det lykkedes Skaalum at få sat gang i endnu en udvidelse, inden han gik af i 1941. Skoleloven af 1937 åbnede for reformer også af landsbyskolen. I Hareskov ønskede man at komme på niveau med den fri mellemskole. Det krævede gymnastik- og sløjdsal og skolekøkken. Den udvidelse stod færdig i 1942, men da var Skaalum gået af 60 år gammel på grund af dårligt helbred.

Kilder til denne biografi er bl.a.:

Oluf Skaalums erindringer. Et maskinskrevet manuskript hos Svend Gade.

Og i Hareskov-Værløse Avis:

Artikel af Olaf Skaalum 15. november 1928.

Referater af forældremøder 15. november 1933 og 1. marts 1934.

Referat af bygningsindvielse 1. juni 1934.

